

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Csp/132/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316210714
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2017:8316210714.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubrikova, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti žalovanej: I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/X, XXX XX D., o zaplatenie sumy 1 000,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 902,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo 902,77 eur od 03.12.2013 do zaplatenia a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 15,- eur splatných vždy k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca k rukám žalobcu počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Žalobu súd vo zvyšnej časti z a m i e t a .

Žalovanej náhradu trov konania v rozsahu n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodný veriteľ spol. Poštová banka, a.s. sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 08.11.2016 domáhal voči žalovanej zaplatenia istiny vo výške 1 000,- eur, úroku vyčísleného ku dňu 08.11.2016 vo výške 1 072,85 eur, úroku vo výške 25,50 % ročne zo zostatku istiny vo výške 1 000,- eur od 09.11.2016 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1 000,- eur od 09.11.09.2016 do zaplatenia, poplatkov vo výške 39,28 eur a náhrady trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že dňa 08.04.2013 uzatvoril so žalovanou ako dlžníkom Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX a jej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver. Na jej základe poskytol žalovanej peňažné prostriedky podľa zmluvy. Žalovaná sa zaviazala vrátiť poskytnuté prostriedky v splátkach s lehotou splatnosti splátok dohodnutou v zmluve. Žalovaná do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru splatila svoj záväzok iba čiastočne. Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania, žalobcovi vznikol nárok požadovať predčasné splatenie úveru vrátane príslušenstva. Toto právo si žalobca uplatnil. Žalovaná ani napriek zaslanej výzve nezaplatila dlžnú pohľadávku. V zmysle zmluvy žalovanej vznikla povinnosť za poskytnutý úver zaplatiť úroky vo výške 25,50 % ročne. V zmysle obchodných podmienok, v prípade ak sa úver stal predčasne splatným, žalobca je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. V konaní si žalobca uplatňuje voči žalovanej aj príslušné zákonné úroky z omeškania. Voči žalovanej si uplatňuje aj príslušenstvo pohľadávky a to poplatky za upomienky podľa sadzobníka, čo predstavuje sumu 39,28 eur.

3. V priebehu súdneho konania bola pohľadávka voči žalovanej postúpená na spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s. a tunajší súd uznesením č.k. 7Csp/132/2016-6 zo dňa 23.03.2017 pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu na uvedenú spoločnosť.

4. Žalovaná s podanou žalobou súhlasila, ale vzhľadom na výšku jej príjmu požiadala o možnosť splatiť dlžnú sumu formou splátok.

5. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to Zmluvou o úvere, obchodnými podmienkami žalobcu pre spotrebiteľské úvery, sadzobníkom poplatkov žalobcu, výzvou na zaplatenie zo dňa 02.12.2013, výpisom z účtu žalovanej, písomnými vyjadreniami žalobcu, výsluchom žalovanej a zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. Žalobca ako banka a žalovaná ako dlžník dňa 08.04.2013 uzatvorili Zmluvu o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 1 000,- eur. Výška úrokovej sadzby bola 25,50 %. Žalovaná sa úver zaviazala splatiť v 72 mesačných splátkach vo výške 28,- eur. Splatnosť prvej splátky bola dňa 08.05.2013 a poslednej dňa 08.04.2019. Výška RPMN bola 28,70 %, priemerná RPMN bola 26,96 %. Celková výška nákladov bola 896,65 eur.

V zmysle bodu 2.2. Zmluvy, sa právne vzťahy neupravené Zmluvou sa riadia OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov, Oboznámením o RPMN, oznámením o úrokových sadzbach, Informáciami o poistení podľa zákona č. 186/2009 Z.z.

7. Podľa článku 1., bod. 1.1. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička, Klient navrhuje uzavretie ZoÚ podľa ust. § 497 a nasl. ObZ. Na uzavretie ZoÚ nie je právny nárok. Ak Poštovka odmietne uzavretie ZoÚ s Klientom na základe overenia v príslušných databázach s cieľom posúdenia jeho schopnosti splácať úver, informuje Klienta o výsledku tohto nahliadnutia a oznámi mu informácie o použitej databáze.

Podľa článku 4., bod. 4.1., Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička, klient má povinnosť platiť za poskytnutý úver banke úroky v zmysle akruálneho oznámenia.

Podľa článku 5., bod. 5.3. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička, splátky sú splatné dňom uvedeným v ZoÚ, pričom platí, že sú splatené okamihom ich pripísania na účet Poštovky. Klient platí Splátku v zmluvne dohodnutej výške. V prípade, ak Klient zašle sumu Splátky presahujúcu zmluvnú Splátku bez toho, aby informoval Poštovku a dohodol sa s ňou o skutočnostiach v zmysle bodu 6.1. týchto OP, takéto konanie sa považuje za predplatenú Splátku, a nie za čiastočné alebo úplne predčasné splatenie, ak Poštovka neurčí inak. Ak pri úmrtí alebo invalidite Klienta Poistovňa uhradí poistné plnenie, nejde o predplatenú splátku v zmysle tohto bodu.

Podľa článku 5., bod. 5.6. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička, platby od Klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: [1] poplatky podľa Sadzobníka poplatkov [2] úrok z omeškania [3] úrok z úveru [4] splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade, ak je Klient majiteľom, prípadne Disponentom Účtu vedeného Poštovkou, podpisom ZoÚ udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto Účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Poštovka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatné pohľadávky voči Klientovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Klienta voči Poštovke.

Podľa článku 6., bod. 6.2. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička, ak Klient je v omeškaní s platením čo i len jednej Splátky v plnej, resp. čiastočnej výške, alebo poskytol Poštovke nepravdivé údaje o svojej osobe, resp. o Spoludlžníkovi [napr. v predložených dokladoch, formulári ZoÚ], alebo v majetkových pomeroch Klienta alebo Spoludlžníka nastala podstatná zmena, ktorá môže negatívne ohroziť schopnosť splatiť pohľadávku banky vyplývajúcu zo ZoÚ, alebo na majetok Klienta/Spoludlžníka bol vyhlásený konkurz alebo exekúcia, alebo Klient zomrel, je Poštovka oprávnená požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva.

Podľa článku 6., bod. 6.4. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička, v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.2. OP, Poštovka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania vo výške stanovenej v Oznamení o úrokových sadzbách, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Poštovke.

Podľa článku 6., bod. 6.5. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička, klient je povinný zaplatiť Poštovke i príslušenstvo pohľadávky, a to vrátane poplatkov, spojené s upomínaním Klienta v zmysle Sadzobníka poplatkov a nákladov Poštovky vynaložených na úhrady poisťného podľa čl. 11 OP.

8. Podľa Sadzobníka poplatkov Poštovej banky, a.s., výška poplatku za 1. Upomienku je 9,96 eur, výška poplatku za 2. Upomienku je 24,90 eur, výška poplatku za výzvu na splatenie úveru je 3,32 eur.

9. Pôvodný veriteľ písomnou výzvou zo dňa 02.12.2013 k uvedenému dňu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovanú vyzval na zaplatenie sumy 1 208,95 eur v lehote 10 dní od doručenia výzvy.

10. Z výpisu z účtu žalovanej ku dňu 31.08.2015 vyplýva, že dlžná suma istiny bola 1 000,- eur, suma vyčíslených úrokov z úveru bola 169,67 eur, úrokov z omeškania bola 536,73 eur a suma poplatkov bola 39,28 eur. Žalovaná v prospech pôvodného veriteľa neuhradila žiadne finančné prostriedky.

11. Z výpisu z kalkulačky pre výpočet RPMN vyplýva, že pri výške úveru 1 000,- eur, výške splátky 28,- eur, počte splátok 72, je výška RPMN bola 30,24 %.

12. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 26.05.2017 uviedol, že medzi stranami sporu bola dňa 08.04.2013 uzatvorená úverová zmluva. V dobe od uzatvorenia zmluvy po vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru žalovaná nezaplatila v prospech žalobcu žiadne finančné prostriedky. Vzhľadom na skutočnosť, že zo strany žalovanej došlo k podstatnému porušeniu zmluvných povinností zo zmluvy o úvere tým, že neuhrádzala pravidelné mesačné splátky ku dňu 02.12.2013 žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalobca poukázal, že v zmysle obchodných podmienok v prípade, ak sa úver stane predčasne splatný žalobca, je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve.

V ďalšom uviedol, že výška uskutočneného čerpania úveru žalovanou je uvedená v listine aktuálny stav úveru, ktorá bola doložená spolu so žalobou. Opätovne poukázal, že žalovaná v jeho prospech neuhradila žiadne finančné prostriedky. Celková výška poplatkov je uvedená v listine aktuálny stav úveru na prvej strane.

Žalobca poukázal, že žalovanú upozornil na možnosť predčasného splatenia úveru a nakoľko žalovaná napriek tomuto upozorneniu splátky nespĺcala, tak predčasne vyhlásil splatnosť úveru ku dňu 2.12.2013.

V ďalšom uviedol, že suma zmluvných úrokov do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 166,27 eur a suma úrokov z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 3,43 eur, teda spolu je vo výške 169,70 eur, od ktorej žalobca odrátal úhrady žalovanej vo výške 0,- eur. Výsledná suma zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je tak 169,70 eur. Následne suma zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 148,93 eur a suma úrokov z omeškania po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 154,19 eur a teda spolu je táto suma 903,12 eur.

V ďalšom žalobca poukázal na zákon č. 102/2014 o ochrane spotrebiteľa, ktorým došlo k novelizácii Občianskeho zákonníka, a to § 52. Uviedol, že z ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že tento § sa na neho uplatňuje zákaz retroaktivity, a teda nie je možné toto ustanovenie aplikovať na vzťahy, ktoré vznikli pred 1.4.2015. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že na všetky úverové vzťahy, ktoré vznikli pred 1.4.2015 je nevyhnuté aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže zákonodarca s účinnosťou od 1.4.2015 určil výnimku, že spotrebiteľské úverové vzťahy sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Žalobca v ďalšom poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora č. C-42/2015 zo dňa 9.11.2016 a v intenciách tohto rozhodnutia alebo rozsudku žiadal, aby súd aj vo veci rozhodol a v závere uviedol, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu.

13. Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že podľa jej vedomia, nejakú časť úveru už splatila, nemôže to však preukázať nakoľko sa sťahovali a doklady už nemá. Je si vedomá svojho záväzku, ale jej majetková situácia jej neumožňuje dlžnú sumu splatiť jednorázovo. Poberá iba dôchodok vo výške 178,- eur. Na nájomné mesačne platí sumu 100,- eur, na lieky 15,- eur. Ostatné finančné prostriedky jej nepostačujú ani na pokrytie základných životných potrieb. Preto žiada, aby jej súd umožnil splatiť dlžnú sumu formou mesačných splátok vo výške 15,- eur.

14. Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

15. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred

vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods.1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

17. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

18. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Týmto predpisom je v danom prípade nariadenie vlády SR č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia č.87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi pôvodným veriteľom a žalovanou bola uzavretá zmluva o úvere, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne

ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

20. Zmluva uzavretá medzi stranami sporu je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

21. Žalobca trval na tom, že nakoľko medzi stranami sporu bol uzavretý obchodno-závazkový právny vzťah, jedná sa o absolútny obchod, nie je možné vzhľadom na uvedené okrem ustanovení Obchodného zákonníka aplikovať ustanovenia iných právnych predpisov. Poukázal, že až novelou Občianskeho zákonníka a to zákonom č. 102/2014 Z.z. bolo znenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka doplnené o tretiu vedu so znením: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.“ Teda podľa jeho názoru je v zmysle uvedeného možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka pri úverových zmluvách až na právne vzťahy ktoré vznikli po dátume 01.04.2015.

Aj napriek tomu, že v danej právnej veci bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a v zmysle príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikčná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Do 01.04.2015 v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola teda daná dôvodnosť aplikácie a použitia ustanovení Občianskeho zákonníka pred ustanoveniami Obchodného zákonníka výhodnosťou ustanovení Občianskeho zákonníka v prospech spotrebiteľa a teda ani do uvedeného dňa nebola v prípade spotrebiteľských úverových zmlúv vylúčená aplikácia Občianskeho zákonníka.

Obdobný právny názor bol vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 15Co/61/2015 zo dňa 27.05.2015, sp. zn. 23Co/49/2015 zo dňa 21.03.2016, sp. zn. 21Co/193/2014 zo dňa 27.08.2015, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/141/2015 zo dňa 28.08.2015, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/313/2014 zo dňa 23.09.2015.

Súd poukazuje, že aplikácia § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka nie je vylúčená ani na právne vzťahy, ktoré boli založené pred účinnosť vyššie uvedenej novely Občianskeho zákonníka. „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014)

22. Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi pôvodným veriteľom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou, na základe ktorej žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 1 000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splátiť v 72 anuitných splátkach vo výške 28,- eur mesačne, od 08.05.2013 do 08.05.2019. Medzi účastníkmi zmluvy bola aj dohodnutá výška úroku z úveru a to vo výške 25,50 % ročne. Z dôvodu neplnenia si povinností zo strany žalovanej a to nesplácania dohodnutých mesačných splátok, pôvodný veriteľ vyhlásil ku dňu 02.12.2013 predčasnú splatnosť úveru. Súd mal tiež za preukázané, že žalovaná v prospech pôvodného veriteľa a ani v prospech žalobcu neuhradila žiadne finančné prostriedky.

23. Súd vykonaným dokazovaním mal tiež za preukázané, že v zmluve o úvere absentuje údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) a to údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je uvedený iba počet splátok a výška mesačnej splátky. Takéto znenie zmluvy je pre bežného spotrebiteľa nejasné, neurčité a nie je ani v súlade s uvedeným zákonným ustanovením.

Z uvedeného je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy medzi žalobkyňou a žalovaným bola aj výška, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová výška, počet a termín splátok sa viaže ku každej tam z uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačné, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny, ako aj úrokov a iných poplatkov, taktiež aj ich počet a termín splátok

Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný v predmetnom prípade však túto možnosť nemal, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

Súd poukazuje, že obdobný právny názor bol vyslovený aj rozhodnutím Okresného súdu Trenčín sp. zn. 27C/118/2015 zo dňa 09.02.2016, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 9C/70/2015 zo dňa 02.02.2016, Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C/91/2015 zo dňa 10.02.2016, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/430/2015 zo dňa 27.09.2016, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/403/2016 zo dňa 12.10.2016, KS v Žiline sp. zn. 9Co/397/2016 zo dňa 26.01.2017, Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 5Csp/28/2016 zo dňa 07.03.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/66/2015 zo dňa 01.12.2015, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/198/2016 zo dňa 29.11.2016, Okresného súdu Levice sp. zn. 14Csp/84/2016 zo dňa 26.04.2017, Okresného súdu Čadca sp. zn. 12Csp/50/2016 zo dňa 11.04.2017, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 20Csp/19/2016 zo dňa 05.04.2017.

24. Žalobca v ďalšom tiež odkázal na právny názor vyjadrený v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a T. J..

V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - Zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitosťiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať "výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov". Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

V danom prípade je tu zrejmy konflikt medzi Smernicou a Zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takomto prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa Zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho Zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednať o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad Zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriami účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho Zákona contra legem.

25. V predmetnej zmluve bola uvedená RPMN vo výške 28,70 %, pričom podľa prepočtu má byť správne uvedená sadzba 30,24 % (výpočet súd realizoval prostredníctvom kalkulačky <<http://ekonomika.sme.sk/kalkulacky/spotrebiteľsky-uver-rpmn-psn.php#axzz4grmAykL8>>). Súd pri tomto výpočte vychádzal z výšky úveru 1 000,- eur, výšky splátky úveru 28,- eur pri ich počtu 72. Z daného vyplýva, že v zmluve je nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa, čo má podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy za následok, že tento úver je bezúročný a bez poplatkov, a to od počiatku aj z uvedeného dôvodu.

Pozri rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/98/2017 zo dňa 25.04.2017.

26. Ďalšou zákonnou náležitosťou úverovej zmluvy v čase jej uzatvorenia bola aj celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť. Takýto údaj v predmetnej zmluve uzatvorenej medzi stranami sporu absentuje, v zmluve je uvedená iba výška nákladov, ktoré mala žalovaná v súvislosti s poskytnutým úverom zaplatiť. V zmluve tak nie je uvedená povinná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch.

27. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

28. Súd pre úplnosť poukazuje, že zmluva o úvere v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby je neplatná a to aj pre rozpor daného dojednania s dobrými mravmi

Dobrymi mravmi (bonimores), ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel chovania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú.

Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie poskytnutí istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi nemá vplyv, že táto bola dobrovoľne dohodnutá. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Vzhľadom na skutočnosť, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi konania v zmluve o úvere takmer 6,5-násobne (teda podstatne) prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, dospel súd k záveru, že takto dohodnutá výška úrokov v zmluve o úvere je neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) uzatvorených na dobu od 5 rokov a viac apríli 2013, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 10,19 % ročne. Výška úrokovej sadzby úveru dohodnutá medzi stranami sporu bola 25,50 % ročne. Úroková sadzba predmetnej pôžičky je tak viac ako o 100 % vyššia ako priemerná sadzba úrokov pri úveroch poskytovaných bankami v rovnakom období.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

29. Žalobca si v konaní z dlžnej sumy istiny úveru uplatnil aj nárok na úrok z úveru vo výške 25,50 % ročne odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, súd uvádza, že tento nárok by mu nebolo možné priznať aj z ďalšieho dôvodu. Od splatnosti úveru je dlžník v omeškani a musí platiť úrok z omeškania, nie však už dohodnuté zmluvné úroky (viď rozhodnutie NS SR sp.zn. 4Obo 146/98, ZSP 4/2000).

Súd je to názoru, že veriteľ má nárok na zmluvný - obchodný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením predčasnej splatnosti úveru poskytnutého na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere, stratil veriteľ právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo dlžníka k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie.

Súd v tejto súvislosti tiež poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015, sp.zn. 6Co/190/2014, v zmysle ktorého, splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaná dovolával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

Obdobný právny názor bol vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/587/2015 zo dňa 28.09.2015, uznesenie Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012, rozsudok Krajskému súdu v Žiline sp. zn. 9Co/651/2014 zo dňa 04.09.2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015.

30. Ako posledný nárok v konaní si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie poplatkov v celkovej výške 39,28 eur. Súd dospel k záveru, že žalobe v tejto časti aj v prípade, ak by úver nebol bezúročný a bez poplatkov, by nemohol vyhovieť.

Žalobca si nárok na poplatky uplatňuje v zmysle sadzobníka poplatkov pôvodného veriteľa. Podľa názoru súdu však tieto poplatky neboli medzi zmluvnými stranami individuálne dojednané, opak nebol preukázaný.

Súd je toho názoru, že všetky zmluvné dojednania nemusia byť súčasťou jednej listiny, avšak ak zmluvné dojednania v spotrebiteľských zmluvách majú byť záväzné pre zmluvné strany, musia byť výsledkom konsenzu obidvoch zmluvných strán a nepostačuje iba odkaz na listinné doklady, ktoré podľa zmluvy majú byť jej súčasťou, bez toho, aby druhá zmluvná strana - spotrebiteľ, prejavila svoju vôľu byť nimi viazaná.

Okrem toho súd poukazuje, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

31. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie nesplatenej istiny úveru vo výške 1 000,- eur by bol dôvodný.

Nakoľko medzi stranami sporu sa jedná o spotrebiteľský vzťah, súd v zmysle ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa preto skúmal, či uplatnený nárok žalobcu nie je premlčaný.

Zákonom č. 102/2014 Z.z. ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola s ohľadom na potreby aplikačnej praxe jednoznačne ustanovená povinnosť ex offio postupu orgánov dozoru a orgánov posudzujúcich nároky zo spotrebiteľskej zmluvy skúmať a vyhodnocovať prekážky uplatnenia práva predávajúceho voči spotrebiteľovi. Jednou z takých prekážok je aj uplynutie premlčacej doby na ktorú je súd povinný z úradnej moci v prípade spotrebiteľskej zmluvy prihliadať. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V danej právnej veci boli žalovanej poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1 000, eur a tieto sa zaviazala splátiť v 72 splátkach. Výška splátky tak predstavuje sumu 13,89 eur. Splatnosť prvej splátky bola dohodnutá ku dňu 08.05.2013 a každej ďalšej k 8. dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Pôvodný veriteľ úver zosplatnil ku dňu 02.12.2013 a týmto dňom sa stali splatnými splátky, ktorých splatnosť mala nastať až po tomto dátume. Splatnosť už splatných splátok daným právnym úkonom pôvodného veriteľa nebola dotknutá. Súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v čase podania žaloby dňa 14.11.2016, bol nárok žalobcu už premlčaný čiastočne a to pokiaľ sa jedná o splátky splatné od 08.05.2013 do 08.11.2013, teda 7 splátok po 13,89 eur, t.j. nárok na zaplatenie sumy 97,23 eur. V tejto časti súd žalobe z dôvodu premlčania nemohol vyhovieť.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd považoval žalobu za dôvodnú iba pokiaľ sa jedná o zaplatenie nepremlčanej časti istiny úveru v sume 902,77 eur (1 000,- eur - 97,23 eur) a na zaplatenie tejto sumy zaviazal žalovanú.

Tým, že žalovaná neuhradila dlžnú sumu riadne a včas, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z

omeškania vo výške 5,25 % ročne, ktorého výška je v súlade s platnou právnou úpravou a uplatnil si ho odo dňa 03.12.2013 a súd žalobu považoval aj v tejto časti za dôvodnú a žalovanú zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,25 % ročne z dlžnej sumy istiny úveru 902,77 eur od 03.12.2013 do zaplatenia.

33. Podľa § 232 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu žalovanej súd jej povolil splatiť dlžnú sumu formou mesačných splátok vo výške 15,- eur, pod stratou výhody splátok pri vynechaní čo i len jednej splátky, ktoré je povinná hradiť vždy do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca žalobcovi.

34. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie istiny vo výške 2 112,13 eur s prísl. (1000,- eur + 1072,85 eur + 39,28 eur). Súd žalobe v časti o zaplatenie sumy 902,77 eur s prísl. vyhovel a žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Žalobca mal v konaní úspech v rozsahu 43 % a žalovaná v rozsahu 57 %.

Vzhľadom na pomer úspechu v konaní žalovanej vznikol nárok na priznanie pomernej časti náhrady trov konania v rozsahu 14%. Nakoľko však žalovanej v súvislosti s týmto súdnym konaním žiadne trovy nevznikli, súd jej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.